

Motion till riksdagen 2017/18:2539

av **Magnus Oscarsson m.fl. (KD)**

Djurskydd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att EU-reglerna mot svanskupering och antibiotikabehandling av friska djur upprätthålls i praktiken och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de EU-gemensamma reglerna om ursprungsmärkning för nötkött också ska gälla för kött från andra djurslag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenska regler på djurskyddsområdet ska tjäna som vägledning inom EU och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att all förebyggande gruppbehandling med antibiotika på djur ska vara förbjuden och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det på EU-nivå ska införas en regel om att veterinärer inte får tjäna pengar på att förskriva antibiotika och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förhandlingar genast bör genomföras på högsta politiska nivå i syfte att enas om nationella kvoter för mängden antibiotika som får ges till djur inom respektive land, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett internationellt vetenskapligt råd, motsvarande FN:s klimatpanel IPCC, inrättas för att ta fram bästa möjliga vetenskapliga underlag för vilka nivåer av antibiotikaanvändning som är hållbara för att vi ska kunna hålla mängden resistenta bakterier på en acceptabel nivå, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en tydlig övervakning och sammanställning av statistik över antibiotikaanvändningen på global nivå och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om djurförsök och tillkännager detta för regeringen.

Glada grisar med knorr

Den svenska djurhållningen ska präglas av höga djurskyddsambitioner. En bra skötsel och god hygien i djurhållningen ger inte bara bättre djurskydd utan också hög livsmedelskvalitet. I en internationell jämförelse har Sverige en bra djurskyddslagstiftning. Detta är givetvis bra men medför samtidigt att djuruppfödare i Sverige har högre kostnader än sina konkurrenter i andra länder. Därigenom kan bönderna i vissa andra länder, till följd av lägre djurskyddskrav, sälja sina produkter till ett lägre pris. För att svenska bönder inte ska missgynnas är det viktigt att djurskyddslagstiftningen harmoniseras inom EU genom att EU-kraven skärps. Strävan måste vara att svenska bestämmelser på djurskyddsområdet ska tjäna som vägledning för arbetet inom EU.

Det är inte minst viktigt att befintliga regler också efterlevs. Redan 2001 blev rutinmässig kupering (bortklippning) av grisarnas svansar förbjuden inom EU. Trots detta får, enligt EU:s livsmedelsmyndighet Efsa, den allra största delen av alla grisar inom EU sina svansar bortklippa. EU-kommissionen har framhållit att direktivet mot svanskupering inte efterlevs. Sverige är det enda land där grisarna fortfarande kan slå knorr på svansen.

Ursprungsmärkning

Bra ursprungs- och innehållsmärkning ökar konsumentmakten och ökar chanserna att göra medvetna val. Europas länder har skiftande djurskyddslagar. I de flesta avseenden har Sverige ett starkare djurskydd än övriga länder, vilket medför en högre kostnadsbild för svenska djurhållare som därmed missgynnas i den europeiska konkurrensen. Gemensamma regler för ursprungsmärkning kan leda till ökade krav på bättre djurskydd i Europa. Därför vill Kristdemokraterna att samma regler för ursprungsmärkning även ska gälla för kött från andra djurslag än nöt. EU-kommissionen ska använda sina möjligheter till vite mot länder som bryter mot djurskyddsregler vilket snedvrider konkurrensen på den inre marknaden.

Djurtransporter

De långa och ofta plågsamma djurtransporterna som förekommer inom EU är oacceptabla. För att korta transporter och transporttider bör EU främja närbelägna, eller mobila, småskaliga slakterier. EU-stöd av olika slag bör kunna användas för investeringar för att förbättra djurskyddet. Genom att underlätta tillkomsten av mobila och gårdsnära slakterier kan behovet av långväga transporter minskas. I Världshandelsorganisationens (WTO) förhandlingar med länder utanför unionen måste EU ställa bestämda miljö- och djurskyddskrav.

Minska antibiotikaanvändningen

Antibiotikaresistenta bakterier utgör ett stort hot mot människors hälsa. Allt fler bakterier utvecklar resistens mot allt fler mediciner. Samtidigt har mycket få nya

antibiotika tagits fram under de senaste decennierna. Konsekvensen blir att vi i framtiden riskerar att åter få uppleva att tiotals miljoner människor dör i infektionssjukdomar som idag lätt kan botas med antibiotika. Även många kirurgiska ingrepp blir i praktiken omöjliga på grund av infektionsrisken. De resistenta bakterierna flåsar nu läkemedelsutvecklarna i nacken. Redan idag beräknas minst 700 000 människor dö varje år på grund av resistenta bakterier. Orsaken till den ökande antibiotikaresistensen är den omfattande användningen av antibiotika. Björn Olsen, professor i infektionssjukdomar vid Uppsala universitet, har kallat överanvändningen av antibiotika inom köttproduktionen för ”en våldtäkt på ett av medicinens största mirakel”.

Två tredjedelar av all antibiotika globalt ges till djur. I Sverige står djurhållningen för ungefär en sjundedel av all antibiotikaanvändning.

I Sverige får alltså djuren betydligt mindre antibiotika än i andra länder. Detta tack vare ett aktivt djurskyddsarbete som minskar risken för sjukdomar samt strikta nationella regler om antibiotikaanvändning. Vi ska därför vara stolta och tacksamma över det arbete som våra svenska bönder utför. Emellertid är det kött vi konsumerar allt oftare uppfött med betydligt högre antibiotikaanvändning än vad som vore lagligt i Sverige. Omkring 40 procent av allt griskött som konsumeras i Sverige är importerat. Det mesta importeras från EU-länder. Den genomsnittliga antibiotikaanvändningen per djur inom EU ligger cirka 14 gånger högre än i Sverige.

Sverige – både regering och enskilda Europaparlamentariker – har under lång tid tryckt på för att minska antibiotikaanvändningen inom djurhållningen i EU. Det konkreta resultatet i form av mängden använd antibiotika per djurenhet är dock inte tillfredsställande. Även om steg tagits i rätt riktning är antibiotikaanvändningen inom den europeiska djurhållningen alldeles för hög och minskar alldeles för långsamt.

Sedan 2006 förbjuder EU-reglerna att antibiotika används i tillväxtfrämjande syfte. Denna regel efterlevs inte alltid. Under 2016 behandlade Europaparlamentet ett förslag från kommissionen om en förordning om medicinerat foder och ett förslag till förordning om veterinärmedicinska produkter. Europaparlamentet kom fram till att ”rutinmässig” förebyggande gruppbehandling ska vara förbjuden. Det innebär att det fortfarande, med den föreslagna EU-regleringen, kommer vara tillåtet att gruppbehandla djurbesättningar med antibiotika så länge detta inte sker ”rutinmässigt”. Det kommer också vara möjligt att ha en djurhållning som leder till att djuren blir sjuka och då får man gruppbehandla upprepade gånger i alla fall. I praktiken blir detta likartat förebyggande gruppbehandling.

Kristdemokraternas uppfattning är att all förebyggande gruppbehandling ska vara förbjuden. Däremot kan förebyggande behandling göras av enskilda djur, t ex om de skadat sig. I Sverige har sedan länge branschreglerna varit att all förebyggande gruppbehandling är förbjuden. I Sverige har utvecklingen drivits av branschregler snarare än lagstiftning. Kristdemokraterna anser också att det på EU-nivå ska införas en regel om att veterinärer inte får tjäna pengar på att förskriva antibiotika.

På global nivå är situationen än värre. Mellan år 2010 och 2030 väntas användningen av antibiotika inom djurhållningen öka med 67 procent. Störst väntas ökningen bli i Kina, men även länder som USA, Brasilien, Indien och Mexiko beräknas öka användningen.

Det är uppenbart att det behövs nya grepp och ny politisk energi för att undvika att mänskligheten hamnar i ett läge där vi inte kan använda antibiotika för att behandla infektioner hos människor. Det görs mycket när det gäller information, ökad

medvetenhet, förebyggande av infektioner m m. Men den övergripande bilden är ändå att det behövs kraftfulla politiska styrmedel för att bryta den alarmerande globala överanvändningen av antibiotika inom djuruppfödningen. FN:s livsmedelsorgan FAO har efterlyst politiska initiativ på högsta nivå för att få bukt med den omfattande utdelningen av antibiotika till djur. Hotet är mycket stort. Svenska djuruppfödare bevisar att lösningar finns. Vi måste ta ansvar nu.

Kristdemokraterna föreslår att förhandlingar genast genomförs på högsta politiska nivå i syfte att enas om nationella kvoter för mängden antibiotika som får ges till djur inom respektive land. Dessa kvoter behöver ha en brant utfasningskurva, i motsats till den annars förväntade ökningen.

Kristdemokraterna föreslår också att ett internationellt vetenskapligt råd, motsvarande FN:s klimatpanel IPCC, inrättas för att ta fram bästa möjliga vetenskapliga underlag för vilka nivåer av antibiotikaanvändning som är hållbara för att vi ska kunna hålla mängden resistenta bakterier på en acceptabel nivå. Det behövs också en tydlig övervakning och sammanställning av statistik över antibiotikaanvändningen på global nivå.

Som högt utvecklad världsdel behöver Europa visa vägen och ta initiativet. Naturligtvis innefattar detta att vi också gör hemläxan inom unionen.

I mars 2017 gav regeringen Jordbruksverket och Folkhälsomyndigheten i uppdrag att tillsammans fortsatt leda det nationella arbetet mot antibiotikaresistens. I regeringsuppdraget ingår även att myndigheterna ska fortsätta driva arbetet med den nationella samverkansfunktion mot antibiotikaresistens som bildades 2012 samt uppdatera den nuvarande handlingsplanen. Den nya, uppdaterade handlingsplanen ska löpa från 2018 till 2020. Den ska utgå från den svenska strategin för arbetet mot antibiotikaresistens från april 2016 och från den grund som redan lagts i samverkansarbetet, exempelvis med en årlig sektorsövergripande kommunikationsinsats som initierades 2015 för att öka medvetenhet om antibiotikaresistens. Handlingsplanen ska också beakta Sveriges internationella åtaganden och den utveckling som sker utomlands.

Djurförsök

Människan har ett ansvar att värna andra levande varelser. Det innebär att människan ska ta väl hand om de djur som hon har i sin vård och sörja för att dessa djur får leva ett så naturligt liv som möjligt. Onödigt lidande ska inte förekomma. I brist på bättre alternativ kan dock djurförsök i vissa särskilda fall accepteras för att tillgodose människors legitima intresse av liv och hälsa.

Utvecklingen av alternativ till djurförsök går framåt. Datasimuleringsprogram och cellodlingar kan helt eller delvis ersätta djurförsök i många lägen. Inom högre utbildning i Sverige förekommer fortfarande djurförsök av rutin eller därför att kursansvarig lärare inte har tillräcklig kunskap om alternativen till djurförsök.

För användare av försöksdjur finns försöksdjursvetenskapsutbildningar, där forskaren får en inblick i viktiga frågor kring djuranvändningen. Studenterna får även en introduktion om alternativ, men denna information är långt ifrån tillräcklig för att studenten ska hitta möjligheter att använda alternativ i sin forskning, nu och i framtiden. Alla studenter på de utbildningar där djurförsök traditionellt förekommer borde få grundläggande utbildning om alternativa metoder.

Magnus Oscarsson (KD)

Emma Henriksson (KD)

Roland Utbult (KD)

Lars-Axel Nordell (KD)

Annika Eclund (KD)